

Aan de leden van de gemeenteraad.

Raadsinformatiebrief 135

Helmond, 15 december 2020

Zaaknummer: 50416136

Onderwerp: Ontwikkelingen zonneveld

Geachte leden van de gemeenteraad,

In de afgelopen weken is er veel te doen geweest over de mogelijke komst van een zonneveld in Stiphout. De gemeente krijgt hier veel vragen over. Het is een ingewikkeld onderwerp waar veel zaken een rol spelen. We zien echter ook dat er misverstanden leven en zaken met elkaar worden verward. In deze brief informeren wij u daarom over de relatie tussen de Regionale Energie Strategie en gemeentelijke beleid rond zonne-energie, over de situatie op het elektranet en over het initiatief voor het zonneveld in Stiphout.

Regionaal en gemeentelijk beleid

De energietransitie is zowel landelijk als lokaal een veelbesproken onderwerp. Dát er iets gaat veranderen in onze energievoorziening staat vast. Ook wij maken beleid voor aardgasvrij wonen en voor het duurzaam opwekken van stroom. Onze ambitie is om in 2035-2045 klimaatneutraal te zien. In het Klimaatakkoord 2019 is vastgelegd dat er in 2030 49% minder CO₂ uitgestoten mag worden dan nu.

Regionale Energie Strategie (RES)

Gemeenten hebben van het Rijk de opdracht gekregen om plannen op te stellen om in hun regio de besparing van 49% CO₂ te halen. Onder meer door regionaal duurzame energie op te wekken, zoals zonne-energie en windenergie. De opgave is groot; als we in 2045 klimaatneutraal willen zijn moeten we zowel binnen als buiten onze gemeentegrenzen mogelijkheden vinden om duurzame energie op te wekken. Met de opgave zoals vastgelegd in de RES doen we immers 'slechts' 49% van de regionale opgave. Daarmee geven we nog geen invulling aan de totale opgave voor onze eigen gemeente. De concept-RES is in juni door uw raad vastgesteld.

Gemeentelijke visie op zonne-energie

Op 30 juni dit jaar heeft u de 'visie zonnedaken en zonnevelden' vastgesteld. Met de visie voldoen wij aan de eisen van de provincie en tonen we aan dat er behoefte is aan het opwekken van duurzame energie via zonnevelden. We onderbouwen dat met het feit dat er onvoldoende ruimte is op daken voor het opwekken van de benodigde zonne-energie. We hebben ook zonnevelden nodig voor de gemeentelijke ambitie om in 2035-2045 klimaatneutraal te zijn. Onze eigen opgave is immers bijna 2 keer zo groot als de opgave die we middels de RES vormgeven.

Locatie zonneparken

Bij de keuze voor de locaties van zonnevelden speelt een aantal aspecten een rol:

- De technisch mogelijkheden om het zonneveld aan te leggen;
- De inpassing van het zonneveld in het landschap;
- Zoeklocaties visie;
- Het draagvlak voor de aanleg vanuit de maatschappij;
- Bij de aanleg van een zonneveld groter dan 5.000 m² moet ook de maatschappelijke meerwaarde aangetoond worden. Daarbij spelen mee:

- de mate van meervoudig ruimtegebruik
- de maatregelen die worden getroffen om de invloed op de omgeving te beperken
- de bijdrage die wordt geleverd aan maatschappelijke doelen

De eerste drie punten zijn bepalend geweest voor de zoekgebieden zoals opgenomen in de door u vastgestelde 'visie zonnedaken en zonnevelden'. Vanuit deze visie worden de benodigde stappen verder doorlopen.

Situatie elektranet

Als duurzame energie wordt opgewekt, moet deze aan het elektranet geleverd kunnen worden. Dit wordt steeds lastiger omdat het elektranet vol raakt. Enexis is verantwoordelijk voor het elektranet; de gemeente is hierin geen partij. Aangezien de situatie op het net direct raakt aan de uitvoering van het benodigde beleid zonnevelden en zonnedaken is het wel belangrijk dat u hiervan op de hoogte bent.

Elektranet raakt vol

Kort na vaststelling van onze 'visie zonnedaken en zonnevelden' heeft Enexis gemeld dat in onze regio het elektranet volloopt. De stations in Helmond Zuid en Oost zijn vrijwel vol. Tot het moment dat het station vol is, is Enexis wettelijk verplicht om verzoeken voor het aansluiten van nieuwe voorzieningen voor zonne- of windenergie in behandeling nemen. Enexis mag hierop niet sturen door bijvoorbeeld zonnedaken voorrang te geven op zonnevelden. De elektrastations lopen dan dus automatisch vol. Daarmee bestaat het risico dat het leveren van energie opgewekt via zonnepanelen op daken in de nabije toekomst niet meer mogelijk is.

Zon op dak gaat voor

In onze visie is uitgangspunt dat zon op dak vóór zonnevelden gaat. Daarmee volgen we ook de zogenaamde 'zonneladder'. Dit, in combinatie met het feit dat het elektranet snel volloopt, maakt het niet verstandig om de schaarse ruimte op het net beschikbaar te stellen voor zonnevelden. Dat zou immers betekenen dat zon op dak op korte termijn stilvalt. Dat vinden wij zeer ongewenst.

Beleid zon 3 november 2020

In navolging van de door u vastgestelde visie heeft het College op 3 november 2020 het 'beleid zon' vastgesteld. Met het beleid geven wij zonnedaken prioriteit boven zonnevelden. Alle initiatieven voor zonnevelden die op 3 november 2020 nog geen ondertekende offerte van Enexis, en dus geen akkoord voor een nieuwe aansluiting hebben, zetten wij voorlopig stil. Initiatieven die wel een offerte van Enexis kunnen overleggen (en dus al ruimte op het netwerk hebben vastgelegd) worden getoetst aan het voorliggende beleid. Als zij voldoen aan de voorwaarden kunnen ze een vergunning van de gemeente krijgen. Initiatieven met een reeds getekende offerte drukken niet extra op het vollopende netwerk omdat zij al in de berekeningen zijn meegenomen.

Draagvlak

Draagvlak in de omgeving is belangrijk. Dat vindt u en dat vinden wij ook. Om die reden verwachten wij van initiatiefnemers dat zij vóórdat zij een vergunning aanvragen een gedegen participatietraject met de omgeving doorlopen. Van dat traject dient bij de vergunningaanvraag verslag te worden gedaan. In dat verslag moeten zowel inhoudelijke, procesmatige als functionele aspecten opgenomen zijn.

Initiatief Stiphout

Solarcentury heeft op 24 september een vergunningaanvraag ingediend voor een zonneveld in Stiphout. Zij beschikken over een getekende offerte van Enexis van vóór 3 november 2020. Dat betekent dat wij de vergunningaanvraag in behandeling zullen nemen zodra de aangeleverde gegevens compleet zijn. Wat daarbij nog ontbreekt is het participatietraject. Na overleg met de gemeente heeft Solarcentury de aanvraag vooralsnog ingetrokken. Zij zijn inmiddels een aanvullend participatietraject gestart en zullen daarna een nieuwe aanvraag indienen. Op dit moment werkt Solarcentury een plan van aanpak rond draagvlak uit. Onderdeel daarvan is hoe en wanneer zij de omgeving en inwoners informeren. De eerste bijeenkomst in dat kader heeft op 2 december plaats gevonden.

Wij hebben in de afgelopen periode gesproken met zowel Solarcentury als omwonenden. Tijdens deze overleggen hebben wij aangegeven hoe wij het proces zien, welke rol wij als gemeente hebben en hebben we vragen beantwoord. Wij merken dat de inwoners van Stiphout verdeeld zijn over dit traject. Sommige zijn positief en andere zijn geen voorstander van het plan.

De omwonenden van de locatie die Solarcentury op het oog heeft informeren wij eveneens deze week via een brief. Daarin staat in grote lijnen dezelfde informatie als in deze raadsinformatiebrief. Deze brief zal u nog gezonden worden.

Hoe nu verder?

De rol van de gemeente beperkt zich tot die van vergunningverlener. Wij laten ons door Solarcentury informeren over het participatietraject en zijn in afwachting van de daarop volgende vergunningaanvraag. Uiteraard houden wij in de tussentijd ook contact met (vertegenwoordigers van) de omwonenden.

Wij hopen dat we u hiermee wat meer inzicht hebben gegeven in de ingewikkelde situatie rond zonnevelden en alle zaken die daarbij meespelen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Helmond,

mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel
burgemeester

H.J. de Ruiten
secretaris